

Tárgytematika

Félév:	2012/13/1
Tárgynév:	Litográfia I. C
Tárgykód:	ANVNXXC1009
Felelős szervezet neve:	Vizuális Nevelési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA20
Tárgyfelelős neve:	Kovács Kálmán
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/2/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Oktatás célja:

Cél, feladat

A sík-forma alakításának elméleti és gyakorlati ismertetése a grafikában.

A látvány fekete-fehér redukciójának szerepe a művészetben a görög vázafestéstől a könyvnyomtatással (Gutenberg) kezdődő sokszorosító grafikáig.

Az európai kultúra és tudomány fejlődésének felgyorsulása az írás nyomtatása és a művészet reprodukálása hatására.

A reneszánsztól a 20. századig alkalmazott művészeti grafikai technikák gyakorlati elsajátítása:

- Fametszet (magasnyomás) Dürer –
- Rézkarc (mélynyomás) Rembrandt –
- Litográfia (síknymás) Daumier – Picasso

Tantárgy tartalma:

Grafika

A sokszorosító grafika története a reneszánsztól a 19. sz. végéig egységes folyamatot mutat. Gutenberg nyomdájával kezdődik, amelynek létalapja és célja az írás sokszorosítása volt, de a rajzolt és metszett betű mellett a művészi rajz sokszorosítását is lehetővé tette. A ritkán használt ...rajzmetszet” szó fedi igazán az egyéni kivitelezésű magasnyomású fametszetek, mélynyomású rézmetszetek fogalmát, amelyben az igényes művészi minőség már kezdetől fogva jelen volt. Gondoljunk itt Albrecht Dürerre, aki – kortársaival és követőivel együtt – gyönyörű rajzait fába, rézbe metszve terjesztette, árulta önálló laponként vagy könyvillusztrációként. Az európai kultúra felbecsülhetetlen szellemi és művészeti értékei születtek így évszázadokon keresztül, a festészet-szobrászat méltó partnereként. A maratott rézkarc feltalálásával a sokszorosított grafika Rembrandt idejében már önálló művészeti műfajként szerepel a köztudatban számozott aláírással, műgyűjtők seregével. A könyvek megtelnek műalkotásokról készült reprodukciós metszetekkel, az ismeretterjesztő kiadványok ábráival pedig bekerülnek a szemléltető iskolai oktatásba is. A grafikai technikák tanítása, ill. elsajátítása a művészetben már a reneszánsz óta műhelyiskola jellegű. A grafika természetesen a rajztudásra épült, ami egyben a művészi tehetség mércéje is volt, sőt az oktatás máig nélkülözhetetlen eszköze a szemléltető rajz gyakorlati használata. Kezdetben egy-egy mester köré csoportosultak a tanítványok, majd a művésziskolák, akadémiák kialakulásával műfajonként műhelyek, tanszékek létesültek, ahol ismert művészek szakmai mesterekként adták tovább tudásukat, létrehozva ezzel a mesteriskola fogalmát. Európában egyes főiskolákon, akadémiákon még ma is működnek művészeti mesteriskolák, melyek – legalábbis elnevezésükben – a régi nyomdokain járnak.

A 19. sz. elején – az iparosodás fejlődésével – a síknymás (litográfia) feltalálásával felgyorsult a nyomtatott kiadványok megjelenítése. A színes litográfia fejlődésével pedig illusztrált folyóiratok, képes magazinok, színes plakátok jelennek meg, melyek igénylik a gyorsabb művészi munkát is.

Tárgytematika

Félév:	2012/13/1
Tárgynév:	Litográfia I. C
Tárgykód:	ANVNXXC1009
Felelős szervezet neve:	Vizuális Nevelési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA20
Tárgyfelelős neve:	Kovács Kálmán
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/2/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Tantárgy tartalma:

A könyv 20. századi továbbfejlesztése, az ipari offsetnyomás technikájából átvett lemez-litográfia különösen alkalmas művészi munkára és kísérletezésre, mert megszabadult a kövek nehézkes mozgatása, csiszolása és tárolása terheitől. Az előkészített rajzvázlat alapján már egy rövid óra leforgása alatt elkészülhet a próbanyomat és még a gyakorlatlan kezdő számára is garantált a sikerélmény. A papírvékonyágú lemez könnyen kezelhető, tetszés szerint formálható, papírformákkal keverhető, ami fejleszti a formaérzékét, működteti az egyéni fantáziát, vagyis a művészet megismerésének lényegéhez viszi közelebb a közreműködőket. Korlátlan az egyedi nyomat (monotípiá) technikai kivitelezésének sokoldalúsága is. A művészi beavatkozás lehetősége kiterjed a nyomtatás minden mozzanatára, nem alkalmazkodik szigorúan – mint a régi műhelyekben – a litográfus nyomdász szakmai közreműködéséhez. A végeredmény érdekében minden eszköz felhasználható.

Az alkotói szabadság elvben és gyakorlatban megvalósul.

Számonkérési és értékelési rendszere:

Követelmény

A hallgatók a félév folyamán rendszeres munkát végeznek a litográfia műhelyben. Az értékelés az elkészített alkotások alapján gyakorlati jeggyel történik.

Kötelező irodalom: